

บทที่ 3

สรุปสาระสำคัญของแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ

ฉบับที่ 5 (พ.ศ. 2525-2529)

1. คำนำ

ในระยะ 20 ปี ของการพัฒนาประเทศโดยมีแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมเป็นกรอบกำหนดนโยบายและแนวทางมาตั้งแต่ปี 2504 มาจนถึงแผนพัฒนาฯ ฉบับที่ 4 ซึ่งสิ้นสุดลงในปี 2524 นั้น ได้มีผลทำให้เศรษฐกิจของประเทศไทยขยายตัวอย่างรวดเร็วดังจะเห็นได้จากผลผลิตของประเทศได้เพิ่มขึ้นกว่า 14 เท่าตัว คือจากรากฐานเศรษฐกิจที่มีมูลค่าการผลิตเพียง 60,000 ล้านบาท ในปี 2504 ได้เพิ่มเป็นกว่า 817,000 ล้านบาท ในปี 2524 ซึ่งผลการพัฒนาได้กระจายไปสู่คนกลุ่มต่าง ๆ ของประเทศพอสมควรมีผลให้รายได้เฉลี่ยต่อบุคคลของคนไทยทั่วประเทศได้เพิ่มขึ้นจากเพียง 2,200 บาทต่อคนในปี 2504 มาเป็น 17,000 บาท ต่อคน ในปี 2524

แม้ว่าเศรษฐกิจของประเทศจะได้ขยายตัวรวดเร็วอย่างเห็นได้ชัดดังกล่าว แต่การเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วทางเศรษฐกิจและการเงินจากภายนอกประเทศซึ่งเกิดขึ้นตั้งแต่ปี 2516/17 เป็นต้นมา ก็ได้ส่งผลกระทบต่อการดำเนินการพัฒนาในหลายด้านอีกทั้งปัจจัยต่าง ๆ ที่มากกระทบได้มีแนวโน้มจะทวีความรุนแรงยิ่งขึ้น ทั้งในแง่ความผันผวนของตลาดการเงินโลก และปัญหาภาวะเงินเฟ้อ ซึ่งทุกประเทศได้ประสบอยู่ในปัจจุบัน ดังนั้น แผนพัฒนาฯ ฉบับที่ 5 จึงได้ปรับแนวนโยบายในการพัฒนาประเทศ “แนวใหม่” ซึ่งแตกต่างไปจากแผนพัฒนาฯ ฉบับที่แล้ว ๆ มา คือ

1.1 แผนพัฒนาฯ ฉบับที่ 5 มีลักษณะเป็นแนวนโยบายที่ได้ยึดพื้นที่เป็นหลักในการวางแผนกำหนดแผนงานและโครงการ เพื่อให้มีผลในทางปฏิบัติทั้งในภาครัฐบาลและเอกชน

1.2 เน้นการรักษาเสถียรภาพทางเศรษฐกิจการเงินของประเทศเป็นพิเศษโดยการปรับโครงสร้างเศรษฐกิจด้านต่าง ๆ ส่วนการขยายตัวทางเศรษฐกิจจะขยายตัวลงบ้าง แต่จะให้อยู่ในอัตราที่จะไม่ก่อให้เกิดการว่างงานจนเกินไป

1.3 เน้น “ความสมดุล” ในการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมของประเทศโดยมุ่งการกระจายรายได้และความเจริญไปสู่ส่วนภูมิภาคกระจายการถือครองสินทรัพย์ทางเศรษฐกิจเพื่อสร้างความเป็นธรรมในสังคม รวมทั้งเน้นการมีระเบียบวินัยวัฒนธรรมอันดีงามของคนในสังคมมากขึ้น

1.4 เน้น “การแก้ปัญหาความยากจนในชนบทล้าหลัง” อันเป็น ปัญหารากฐานของประเทศ เพื่อให้คนในชนบทอยู่ในฐานะพออยู่พอกินมีสุขภาพร่างกายสมบูรณ์สามารถช่วยเหลือตัวเองได้ และมีโอกาสเข้ามามีส่วนร่วมในการเพิ่มการผลิตของประเทศในระยะต่อไป

1.5 เน้นการแปลงแผนไปสู่ภาคปฏิบัติให้ได้ผลต่อประชาชนอย่างจริงจังโดยการปฏิรูประบบบริหารงานพัฒนาของรัฐทั้งในส่วนกลาง ส่วนภูมิภาค และท้องถิ่นให้มีระบบการตัดสินใจ การสั่งการ และการติดตามประเมินผลเพื่อให้การปฏิบัติงานทุกด้านตามนโยบาย เป้าหมาย และแนวทางการพัฒนาของแผนพัฒนาฯ เป็นไปอย่างต่อเนื่องและได้ผลทางปฏิบัติอย่างจริงจัง

1.6 เน้นบทบาทและการระดมความร่วมมือจากเอกชน ให้เข้ามามีส่วนร่วมในการปรับโครงสร้างเศรษฐกิจที่สำคัญของประเทศไว้ชัดเจนพอสมควร โดยเฉพาะการสนับสนุนส่งเสริมบทบาทของเอกชนให้เข้ามามีส่วนในการแก้ปัญหาเศรษฐกิจหลักของประเทศ

แผนพัฒนาฯ ฉบับที่ 5 เป็นแผนแม่บทวางกรอบนโยบายเป้าหมายและแนวทางพัฒนาประเทศในช่วง 5 ปี ไว้อย่างชัดเจน แต่เพื่อให้มีผลในการนำไปสู่การปฏิบัติอย่างแท้จริงยิ่งขึ้น สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติจะได้จัดทำ “แผนประจำปี” และ “แผนลงทุนระยะ 3 ปี” เพื่อเป็นแนวทางในการจัดทำงบประมาณแผ่นดิน การระดมเงินกู้ และความช่วยเหลือจากต่างประเทศ เพื่อการพัฒนาประเทศต่อไป

2. ผลการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมในระยะที่ผ่านมาและประเด็นปัญหาที่เกิดขึ้น

การขยายตัวทางเศรษฐกิจของประเทศอย่างรวดเร็วในระยะ 20 ปีที่ผ่านมาได้มีผลทำให้ระบบเศรษฐกิจและสังคมของไทยเปลี่ยนแปลงไปอย่างรวดเร็ว ทั้งในแง่โครงสร้างการผลิตและรายได้ ลักษณะการบริโภค ค่านิยม และมาตรฐานชีวิตความเป็นอยู่ที่สลับซับซ้อนมากยิ่งขึ้น ซึ่งการเปลี่ยนแปลงดังกล่าวนี้แม้ว่าจะได้กระจายไปสู่กลุ่มชนต่าง ๆ มากพอสมควร แต่ก็ยังมีผลกระทบต่อเสถียรภาพทางเศรษฐกิจและฐานะการเงินของประเทศ รวมตลอดทั้งความเสื่อมโทรมของทรัพยากรธรรมชาติที่สำคัญโดยเฉพาะที่ดิน แหล่งน้ำ ป่าไม้ และแหล่งประมง นอกจากนั้นความเจริญทางเศรษฐกิจต่าง ๆ ยังคงกระจุกตัวอยู่ในเขตกรุงเทพมหานคร และเมืองใหญ่ ๆ เท่านั้นทำให้คนส่วนใหญ่ของประเทศคือคนในชนบท โดยเฉพาะชนบทในเขตล้าหลังไม่ได้รับประโยชน์จากการพัฒนาเท่าที่ควร ปัญหาหลัก ๆ เหล่านี้ได้มีแนวโน้มจะทวีความรุนแรงยิ่งขึ้นในช่วง 5 ปี ข้างหน้า ที่สำคัญได้แก่

2.1 ปัญหาด้านเสถียรภาพเศรษฐกิจและฐานะการเงินของประเทศอันเป็นผลกระทบมาจากปัจจัยทางด้านการเปลี่ยนแปลงโครงสร้างเศรษฐกิจของโลกโดยเฉพาะวิกฤตการณ์น้ำมัน และการเปลี่ยนแปลงของตลาดการเงิน ทำให้เกิดปัญหาการใช้จ่ายเกินตัวในทุกๆระดับ คือ ทั้ง

ระดับประเทศ ระดับรัฐบาล และระดับประชาชนโดยจะเห็นได้จากการที่ดุลการค้า และดุลบัญชีเดินสะพัดได้ขาดดุลเพิ่มขึ้นจาก 25,600 ล้านบาท และ 22,600 ล้านบาท ในปี 2520 อันเป็นปีแรกของแผนฯ 4 เป็นประมาณ 67,250 ล้านบาท และ 53,000 ล้านบาทในปี 2524 อันเป็นปีสุดท้ายของแผนฯ 4 ในขณะที่เดียวกันการเร่งฟื้นฟูภาวะเศรษฐกิจในช่วง 2 ปีแรกของแผนฯ 4 ทำให้มีการเพิ่มการใช้จ่ายงบประมาณแผ่นดิน เพื่อการลงทุนในโครงการต่าง ๆ อีกทั้งการที่รัฐบาลต้องใช้เงินอุดหนุนกิจการสาธารณูปการต่าง ๆ และการเพิ่มงบประมาณในการป้องกันประเทศ รายจ่ายภาครัฐบาลจึงสูงขึ้นอย่างรวดเร็วเกินกว่ากำลังความสามารถที่จะหารายได้ได้ทัน โดยเฉพาะสัดส่วนรายได้ของรัฐบาลต่อผลผลิตส่วนรวมมิได้เพิ่มขึ้นเลย คือ ในระยะที่ผ่านมามีสัดส่วนอยู่ประมาณร้อยละ 14 ของผลผลิตรวมของประเทศเท่านั้น นอกจากนี้ปรากฏว่าระดับราคาทั่วไปในช่วงแผนพัฒนาฯ ฉบับที่ 4 สูงขึ้น โดยเฉลี่ยถึงประมาณร้อยละ 11.7 ต่อปี เปรียบเทียบกับเป้าหมายที่กำหนดไว้เพียงร้อยละ 6 ต่อปี นั้น ทำให้ประชาชนที่มีรายได้ประจำและคนยากจนตกอยู่ในฐานะชักหน้าไม่ถึงหลังเพราะรายได้เพิ่มขึ้นไม่ทันกับค่าครองชีพที่สูงขึ้น

2.2 ปัญหาความเสื่อมโทรมของทรัพยากรธรรมชาติและภาวะแวดล้อมทางเศรษฐกิจและสังคมของประเทศ โดยเฉพาะทรัพยากรที่ดิน แหล่งน้ำ ป่าไม้ และแหล่งประมง ซึ่งในการดำเนินการพัฒนาในระยะที่ผ่านมา ได้มีการใช้ทรัพยากรเหล่านี้โดยขาดการอนุรักษ์ มีผลทำให้ประสิทธิภาพการผลิตตกต่ำลงตลอดเวลา นอกจากนี้ การที่กิจกรรมเศรษฐกิจส่วนใหญ่ของประเทศยังคงรวมตัวอยู่ในกรุงเทพมหานครไม่กระจายไปสู่ภูมิภาค ทำให้เกิดปัญหาด้านความแออัดในเมืองและสภาพแวดล้อมเสื่อมโทรม

2.3 ปัญหาด้านการพัฒนาโครงสร้างและการกระจายบริการทางสังคมผลการขยายตัวอย่างรวดเร็วทางเศรษฐกิจดังกล่าว ประกอบกับโครงสร้างสังคมที่เป็นอยู่ไม่สามารถปรับตัวให้ทันกับการเปลี่ยนแปลงของสภาพแวดล้อมทางเศรษฐกิจจึงทำให้เกิดปัญหาสังคมตามมาและได้ทวีความรุนแรงยิ่งขึ้น โดยเฉพาะปัญหาด้านอาชญากรรม ความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สิน เป็นต้น นอกจากนี้ ยังปรากฏว่าการจัดและการขยายบริการทางสังคมยังไม่เพียงพอและกระจายอย่างทั่วถึง

2.4 ปัญหาความยากจนในชนบทล้าหลัง แม้ว่าเศรษฐกิจของประเทศไทยจะสามารถขยายตัวอย่างรวดเร็วถึงกว่าร้อยละ 7 ต่อปี ในช่วง 20 ปีที่ผ่านมาและจะได้มีการกำหนดนโยบายการพัฒนาชนบทมาเป็นระยะเวลาอันยาวนานแล้วก็ตาม แต่คนในชนบทล้าหลังกว่า 10 ล้านคนของประเทศยังมิได้รับประโยชน์จากการพัฒนาเท่าที่ควร โดยเฉพาะในเขตภาคตะวันออก

เฉียดเหนือ และภาคเหนือตอนบน ซึ่งมีสภาพเศรษฐกิจและสังคมที่ล่าช้ากว่าภาคอื่น ๆ หากปล่อยให้เป็นอย่างนี้ต่อไปจะมีผลต่อความมั่นคงทางสังคมและการเมืองของประเทศมากยิ่งขึ้น ดังนั้นในระยะแผนพัฒนา ฉบับที่ 5 นี้จึงจำเป็นที่จะต้องเน้นการเร่งแก้ปัญหาอย่างจริงจัง

3. จุดประสงค์เป้าหมาย และแนวทางการพัฒนาสำคัญ ๆ ของแผนพัฒนาฯ ฉบับที่ 5

3.1 จุดประสงค์หลัก

แผนพัฒนาฯ ฉบับที่ 5 ได้กำหนดจุดประสงค์หลักในการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมที่สอดคล้องประสานกับสาเหตุของปัญหาดังกล่าวข้างต้นไว้ 6 ประการ ดังนี้

ประการที่หนึ่ง	เพื่อฟื้นฟูฐานะเศรษฐกิจและการเงินของประเทศให้มั่นคง
ประการที่สอง	เพื่อปรับโครงสร้างและเพิ่มประสิทธิภาพทางเศรษฐกิจ
ประการที่สาม	เพื่อพัฒนาโครงสร้างและกระจายบริการทางสังคม
ประการที่สี่	เพื่อแก้ปัญหาความยากจนในชนบทให้หมดสิ้น
ประการที่ห้า	เพื่อประสานการพัฒนาเศรษฐกิจและความมั่นคงของประเทศให้สอดคล้องและสนับสนุนซึ่งกันและกัน
ประการที่หก	เพื่อปฏิรูประบบบริหารงานพัฒนาของรัฐและกระจายสินทรัพย์ทางเศรษฐกิจ

3.2 เป้าหมาย

เพื่อให้การพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมของประเทศเป็นไปตามจุดประสงค์ 6 ประการดังกล่าว แผนพัฒนาฯ ฉบับที่ 5 ได้กำหนดเป้าหมายที่สำคัญไว้ดังนี้

3.2.1 เป้าหมายการรักษาความมั่นคงทางการเงินของประเทศกำหนดเป้าหมายการขาดดุลการค้าต่างประเทศโดยเฉลี่ยไม่เกินปีละ 78,400 ล้านบาท หรือคิดเป็นร้อยละ 5.9 ของผลผลิตรวมของประเทศ และเป้าหมายการขาดดุลบัญชีเดินสะพัดโดยเฉลี่ยไม่เกินปีละ 53,000 ล้านบาท หรือคิดเป็นร้อยละ 4.1 ของผลผลิตรวมของประเทศ โดยได้กำหนดเป้าหมายการค้าระหว่างประเทศไว้ดังนี้

- (1) มูลค่าสินค้าส่งออก ให้เพิ่มขึ้นโดยเฉลี่ยร้อยละ 22.3 ต่อปี
- (2) มูลค่าสินค้านำเข้า ให้เพิ่มขึ้นโดยเฉลี่ยไม่เกินร้อยละ 18.1 ต่อปี
- (3) ปริมาณน้ำมันเชื้อเพลิงปิโตรเลียมนำเข้า ให้ลดลงโดยเฉลี่ยร้อยละ 3 ต่อปี

3.2.2 เป้าหมายการขยายผลผลิตของประเทศ ได้กำหนดเป้าหมายการขยายผลผลิตส่วนรวมและสาขาเศรษฐกิจสำคัญ ๆ ที่สอดคล้องกับเป้าหมายทางการค้าและการรักษาเสถียรภาพทางเศรษฐกิจและการเงินไว้ดังนี้

- (1) ผลผลิตส่วนรวมของประเทศ เพิ่มขึ้นโดยเฉลี่ยร้อยละ 6.6 ต่อปี
- (2) ผลผลิตสาขาการเกษตร เพิ่มขึ้นโดยเฉลี่ยร้อยละ 4.5 ต่อปี
- (3) ผลผลิตสาขาอุตสาหกรรม เพิ่มขึ้นโดยเฉลี่ยร้อยละ 7.6 ต่อปี
- (4) ผลผลิตสาขาเหมืองแร่ เพิ่มขึ้นโดยเฉลี่ยร้อยละ 16.4 ต่อปี
- (5) ผลผลิตก๊าซธรรมชาติ ผลิตให้ได้ไม่ต่ำกว่า 525 ล้านลูกบาศก์ฟุตต่อวันในปี 2529

3.2.3 เป้าหมายการคลังของรัฐบาล เพื่อควบคุมระดับการใช้จ่ายทั้งสิ้นของประเทศให้อยู่ในระดับที่เหมาะสม ได้กำหนดเป้าหมายรายได้และรายจ่ายของรัฐบาลกลางในช่วงของแผนพัฒนา ฉบับที่ 5 ไว้ดังนี้

- (1) รายได้งบประมาณของรัฐบาล เพิ่มขึ้นโดยเฉลี่ยร้อยละ 22.3 ต่อปี หรือคิดเป็นร้อยละ 16.7 ของผลผลิตรวมของประเทศ
- (2) รายจ่ายงบประมาณของรัฐบาล เพิ่มขึ้นโดยเฉลี่ยร้อยละ 20.2 ต่อปี หรือคิดเป็นร้อยละ 18.2 ของผลผลิตรวมของประเทศ
- (3) การขาดดุลงบประมาณของรัฐบาล ให้ขาดดุลโดยเฉลี่ยไม่เกินปีละ 22,000 ล้านบาท หรือคิดเป็นร้อยละ 1.5 ของผลผลิตรวมของประเทศ

3.2.4 เป้าหมายการพัฒนาโครงสร้างและกระจายบริการทางสังคมได้กำหนดให้สอดคล้องสัมพันธ์กับเป้าหมายด้านเศรษฐกิจไว้ดังนี้

- (1) อัตราการเพิ่มประชากร ลดลงเหลือร้อยละ 1.5 ในปี 2529
- (2) ด้านการศึกษา
 - ลดอัตราการไม่รู้หนังสือจากร้อยละ 14.5 ของประชากรในปี 2524 ให้เหลือร้อยละ 10.5 ของประชากรในปี 2529
 - เด็กที่มีอายุ 6 ปีบริบูรณ์ จะได้รับโอกาสเข้าศึกษาในระดับประถมหนึ่งทุกคน
 - สร้างโรงเรียนระดับประถมศึกษาให้ครบทุกตำบล
 - ให้บริการด้านการศึกษานอกโรงเรียนแก่ประชาชนประมาณ 7.5 ล้านคน
- (3) ด้านสาธารณสุข
 - จะสร้างโรงพยาบาลอำเภอให้ครบทุกอำเภอ
 - จะสร้างสถานีอนามัยระดับตำบลครบทุกตำบล
 - ให้มีอาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้านครบทุกหมู่บ้าน

- การป่วยด้วยสภาวะการขาดสารอาหารระดับรุนแรงในเด็กแรกเกิดถึง 5 ปี จะได้รับการบำบัดให้หมดสิ้นไป
- ประชากรในชนบทร้อยละ 95 จะมีน้ำสะอาดเพื่ออุปโภคและบริโภค

(4) ด้านอาหารและโภชนาการ

- ขจัดปัญหาการขาดโปรตีนแคลอรีของทารกและเด็กก่อนก่อนวัยเรียนระดับ 3 ซึ่งปัจจุบันมีอยู่ร้อยละ 2.2 ให้หมดไป
- ลดปัญหาการขาดโปรตีนแคลอรีของเด็กในวัยเรียนซึ่งปัจจุบันมีอยู่ร้อยละ 40-50 ให้ลดลงร้อยละ 50
- ขจัดปัญหาโรคคอกพอกใน 9 จังหวัดภาคเหนือให้หมดไป

(5) ด้านความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สิน

- ลดปัญหาอาชญากรรมในกลุ่มประเภทคดีความผิดเกี่ยวกับชีวิตและร่างกาย และเพศให้มีอัตราการเกิดต่ำกว่า 75 ราย ต่อประชากร 100,000 คน
- ลดปัญหาอาชญากรรมในกลุ่มคดีประเภทความผิดเกี่ยวกับการประทุษร้ายต่อทรัพย์สิน ให้มีอัตราการเกิดต่ำกว่า 100 รายต่อประชากร 100,000 คน
- ลดอัตราการเพิ่มของอุบัติเหตุบนถนนลงร้อยละ 3 ต่อปี.

(6) ด้านการศึกษาและการพักผ่อนหย่อนใจ

- จัดให้มีสนามกีฬาและอาคารสำหรับประชาชนในระดับอำเภอจำนวน 175 แห่ง
- จัดให้มีห้องสมุดระดับอำเภอเพิ่มขึ้น 175 แห่ง และระดับตำบล 100 แห่ง

(7) ด้านที่อยู่อาศัย

- ก่อสร้างที่อยู่อาศัยใน กทม. และปริมณฑลเพิ่มขึ้นอีก 42,500 หน่วย
- ปรับปรุงแหล่งเสื่อมโทรมใน กทม. เพิ่มขึ้น 30,000 หน่วย
- ก่อสร้างที่อยู่อาศัยในภูมิภาคเพิ่มขึ้น 7,500 หน่วย

3.2.5 เป้าหมายการแก้ปัญหาความยากจนในชนบทล้าหลัง เพื่อให้ประชาชนยากจนในชนบทมีฐานะพออยู่พอกินและช่วยเหลือตัวเองได้มากขึ้นตามลำดับ ได้กำหนดเป้าหมายไว้ดังนี้

- (1) เป้าหมายทางเศรษฐกิจนั้น จะเน้นเพิ่มการผลิตจากระดับที่ต่ำกว่าร้อยละ 1 ต่อปี ให้เพิ่มขึ้นอีกโดยเฉลี่ยร้อยละ 2 ต่อปี

(2) เป้าหมายทางสังคม จัดให้มีระบบสาธารณสุขมูลฐานบริการทางการแพทย์ในระดับอำเภอและหนังสือประกอบการเรียนให้ทั่วถึงในเขตชนบทยากจนภายใน 2 ปี ให้บริการทางโภชนาการแก่เด็กและหญิงมีครรภ์ 2.2 ล้านคน ให้บริการน้ำสะอาดแก่ประชาชนประมาณ 3 ล้านคน และบริการทางกฎหมายแก่เกษตรกรยากจนไม่ต่ำกว่า 5,000 คน

3.2.6 เป้าหมายการพัฒนาเพื่อความมั่นคง จะจัดตั้งหมู่บ้านอาสาพัฒนาและป้องกันตนเองเพื่อความมั่นคง จำนวน 4,000 หมู่บ้าน ภายใน 5 ปี โดยจะดำเนินการปีละ 800 หมู่บ้าน

3.3 แนวทางการพัฒนา

เพื่อให้แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมของประเทศไทยในระยะ 5 ปีข้างหน้าบรรลุจุดประสงค์และเป้าหมายดังกล่าว ได้มีการกำหนดแนวทางการพัฒนาที่สำคัญไว้ดังนี้

3.3.1 แนวทางการพัฒนาเพื่อฟื้นฟูฐานะเศรษฐกิจและการเงินของประเทศ ได้กำหนดแนวนโยบายการเงินการคลังที่สำคัญไว้ 3 ประการ คือ

(1) การเร่งระดมเงินออม ในภาครัฐบาลและเอกชนทั้งจากภายในประเทศและจากต่างประเทศ โดยการปรับปรุงฐานและอัตราภาษี ปรับปรุงการบริหารการจัดเก็บและเพิ่มภาษีใหม่ ๆ รวมทั้งจะมีการปรับปรุงการดำเนินงานของรัฐวิสาหกิจให้มีประสิทธิภาพ เพื่อให้พึ่งตนเองได้อย่างถาวร ในขณะที่เดียวกันจะพิจารณาจัดตั้งสถาบันการเงินที่จำเป็นเพิ่มขึ้น รวมทั้งการปรับปรุงเสถียรภาพและประสิทธิภาพของสถาบันที่มีอยู่ให้ดีขึ้นควบคู่กับการปรับปรุงนโยบายการระดมเงินและการบริหารเงินจากแหล่งต่างประเทศให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น

(2) สร้างวินัยทางเศรษฐกิจและการเงิน ทั้งในระดับรัฐบาลและประชาชน โดยดำเนินมาตรการทางการคลังและการเงินเพื่อการประหยัดรายจ่ายที่ฟุ่มเฟือยและสูญเปล่าควบคุมการขยายตัวของปริมาณเงินและปริมาณสินเชื่อให้เพิ่มในอัตราที่เหมาะสม

(3) การใช้นโยบายการเงินคลังเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตของประเทศ โดยใช้เป็นเครื่องมือในการปรับโครงสร้างเศรษฐกิจของประเทศทั้งด้านการเกษตร อุตสาหกรรม และพลังงาน

3.3.2 แนวทางการพัฒนาเพื่อปรับโครงสร้างและเพิ่มประสิทธิภาพทางเศรษฐกิจของประเทศ

(1) ปรับโครงสร้างการเกษตร โดยมุ่งการเพิ่มผลผลิตและประสิทธิภาพการผลิตแทนการขยายพื้นที่เพาะปลูก ส่งเสริมการกระจายการปลูกพืชเศรษฐกิจให้มากขึ้น รวมทั้งการส่งเสริมเอกชนลงทุนการผลิตและพัฒนาในเขตเกษตรก้าวหน้าและเร่งรัดการผลิตให้สอดคล้องกับการส่งออกและการใช้ในประเทศ นอกจากนี้จะดำเนินมาตรการเพื่อการเร่งรัด

การกระจายการถือครองที่ดินของเกษตรกร การสร้างความเป็นธรรมทางด้านราคาให้แก่ผู้ผลิตเพิ่มมากขึ้น และส่งเสริมการเพิ่มประสิทธิภาพการใช้ทรัพยากรธรรมชาติที่สำคัญอันได้แก่ที่ดิน ป่าไม้ แหล่งน้ำ และแหล่งประมง โดยคำนึงถึงการอนุรักษ์ทรัพยากรดังกล่าวและสภาวะสิ่งแวดล้อมด้วย

(2) ปรับปรุงโครงสร้างอุตสาหกรรม โดยเร่งดำเนินมาตรการด้านภาษี และสิ่งจูงใจต่าง ๆ เพื่อส่งเสริมการผลิตเพื่อการส่งออก การกระจายอุตสาหกรรมไปสู่ส่วนภูมิภาค โดยเฉพาะบริเวณชายฝั่งทะเลตะวันออก และนิคมอุตสาหกรรมต่าง ๆ ทั้งนี้ จะสนับสนุนอุตสาหกรรมที่ประหยัดการใช้พลังงานและอุตสาหกรรมที่สร้างงานได้มากเป็นสำคัญ

(3) ปรับปรุงโครงสร้างการค้าต่างประเทศและบริการ จะดำเนินมาตรการทางการเงิน การคลัง เพื่อเร่งรัดการส่งออก โดยการปรับปรุงกฎหมายและจัดตั้งสถาบันเพื่อส่งเสริมการส่งออกที่จำเป็นทั้งภาครัฐบาลและเอกชน ดำเนินมาตรการเพื่อชลอการนำเข้าโดยเฉพาะสินค้าฟุ่มเฟือย รวมทั้งการพัฒนาและบำรุงรักษาแหล่งท่องเที่ยว การรักษาความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สิน และใช้มาตรการชลอการเดินทางไปเที่ยวต่างประเทศของคนไทย

(4) การปรับปรุงโครงสร้างการผลิตและการใช้พลังงาน โดยการปรับปรุงโครงสร้างการคมนาคมขนส่งให้เข้าสู่ระบบการขนส่งที่ใช้พลังงานน้อยลง ปรับปรุงโครงสร้างราคาน้ำมันให้สะท้อนค่าในเชิงเศรษฐกิจและตามค่าที่แท้จริง ปรับปรุงการจราจรในเมืองใหญ่ ๆ ให้คล่องตัว ในขณะที่เดียวกันจะเร่งสำรวจและพัฒนาแหล่งพลังงานประเภทต่าง ๆ ภายในประเทศมาใช้แทนน้ำมัน นอกจากนี้จะปรับปรุงโครงสร้างการบริหารงานด้านพลังงานของประเทศให้รวมอยู่ภายใต้สายบังคับบัญชาเดียวกันและบริหารจัดการทำงานเข้าช้อนต่าง ๆ ให้หมดไป

(5) ปรับปรุงโครงสร้างคมนาคมและขนส่ง โดยเน้นการพัฒนากิจการคมนาคมขนส่งทางรถไฟ ทางน้ำและชลอการก่อสร้างถนน โดยจะได้ปรับปรุงโครงสร้างระบบภาษีและนโยบายราคาค่าบริการให้เหมาะสม ปรับปรุงระบบการจราจรใน กทม. และเมืองใหญ่ให้คล่องตัวยิ่งขึ้น เร่งรัดขยายงานการให้บริการด้านการไปรษณีย์ โทรเลข โทรศัพท์ ในขณะเดียวกันส่งเสริมกิจการพาณิชย์นาวีของประเทศโดยใช้มาตรการทางการเงินและอื่น ๆ เข้าช่วยเหลือ

(6) การใช้และพัฒนาวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี จะส่งเสริมให้มีการใช้และพัฒนาวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตโดยเฉพาะในสาขาการเกษตร อุตสาหกรรมเหมืองแร่และพลังงาน และในขณะเดียวกันจะพัฒนากำลังคนด้านวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีให้มีคุณภาพและมีจำนวนเพียงพอรวมทั้งส่งเสริมการวิจัยและพัฒนามากยิ่งขึ้น

3.3.3 แนวทางการพัฒนาเพื่อโครงสร้างและกระจายบริการสังคมจะเร่งดำเนินการมาตรการ ทั้งทางด้านกฎหมาย การจัดรูปองค์กรและการร่วมมือจากทุกกลุ่มชน เพื่อการพัฒนาโครงสร้าง สังคม ให้ปรับตัวเข้ากับการเปลี่ยนแปลงทางเศรษฐกิจ และมุ่งกระจายการบริการสังคม ทั้งทางด้านการศึกษา การสาธารณสุข อาหารและโภชนาการโดยจะให้ความสำคัญแก่ชาว ชนบทในเขตล้าหลัง และกลุ่มเป้าหมายต่าง ๆ ซึ่งยังไม่ได้รับประโยชน์จากการพัฒนา นอกจากนี้ จะเน้นในเรื่องความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สินมากยิ่งขึ้น

3.3.4 แนวทางการแก้ปัญหาความยากจนและพัฒนาชนบทล้าหลังการพัฒนาชนบท แนวใหม่จะยึดพื้นที่เป็นหลักโดยให้ความสำคัญแก่พื้นที่ยากจนหนาแน่นก่อนซึ่งจะครอบคลุมพื้นที่ เป้าหมายรวม 216 อำเภอ 30 ถึงอำเภอ ในเขตภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ภาคเหนือและภาคใต้ โดยแผนงานและโครงการพัฒนาจะมุ่งในหลักประกันที่จะให้ชาวชนบทยากจนพอกพูนอกิน มีสุขภาพแข็งแรงและสามารถช่วยเหลือตัวเองได้ในระยะต่อไปโดยมีแผนงานที่สำคัญ ได้แก่ แผนงานสร้างงานในชนบท แผนงานกิจกรรมในระดับหมู่บ้าน แผนงานจัดบริการขั้นพื้นฐานที่ จำเป็น และแผนงานส่งเสริมการเพิ่มผลผลิตที่ใช้เทคนิคการผลิตที่มีต้นทุนต่ำและชาวชนบท สามารถเข้าใจและปฏิบัติได้เอง

3.3.5 แนวทางการประสานแผนการพัฒนาเศรษฐกิจและความมั่นคงเน้นการเพิ่มขีด ความสามารถในการป้องกันประเทศและรักษาความมั่นคงภายใต้ระบบฉีกกำลังบนมูลฐานของ การพึ่งตนเอง โดยจะเร่งพัฒนาการพึ่งตนเองในยุทธปัจจัยที่จำเป็นต่อการรักษาความมั่นคงของ ประเทศ ส่งเสริมโครงการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมในพื้นที่ที่มีปัญหาความมั่นคงและพื้นที่ ชนบทยากจน โดยเฉพาะโครงการขนาดเล็กที่สอดคล้องกับการแก้ปัญหา และสนองความ ต้องการของแต่ละท้องถิ่น

3.3.6 แนวทางการปฏิรูประบบบริหารงานพัฒนาของรัฐ การระดมความร่วมมือจาก เอกชน และการกระจายสินทรัพย์ทางเศรษฐกิจ มีดังนี้คือ

(1) ปฏิรูประบบบริหารงานพัฒนาของรัฐในส่วนกลาง เพื่อให้มีการประสานการ วางแผนงาน แผนเงิน และแผนคนของหน่วยงานระดับชาติให้สอดคล้องกันยิ่งขึ้น จะจัดให้มี องค์กรเป็นแกนกลางในการประสานนโยบายเศรษฐกิจของชาติขึ้น ปรับปรุงระบบการจัดทำ งบประมาณของประเทศเสียจากแบบแสดงรายการใหม่เป็นแบบแสดงแผนงาน ปรับปรุงระบบ การวางแผนระดับกระทรวง ทบวง กรมใหม่ โดยให้กระทรวงมีอำนาจหน้าที่ในการจัดลำดับ ความสำคัญของแผนงานและงบประมาณของกระทรวงเพิ่มมากขึ้น นอกจากนี้จะได้มีการจัดทำ

แผนการลงทุนระยะ 3 ปี พร้อมทั้งปรับปรุงระบบการจัดเตรียมการเสนอโครงการและระบบติดตามประเมินผลการพัฒนาด้วย

(2) ปฏิรูประบบบริหารงานพัฒนาในระดับท้องถิ่น เพื่อให้มีการกระจายอำนาจการบริหารงานพัฒนาไปสู่ท้องถิ่นและส่งเสริมบทบาทของประชาชนในการปกครองตนเองมากยิ่งขึ้น พร้อมกับขจัดความสับสนเกี่ยวกับการบริหารงานพัฒนาท้องถิ่น ที่มีหลายองค์กรดำเนินการอยู่ โดยจัดให้มีองค์กรขึ้นรับผิดชอบเพียง 2 องค์กร กล่าวคือ

- องค์กรว่าด้วยการบริหารงานพัฒนาเมืองและพื้นที่เฉพาะ จะรับผิดชอบเกี่ยวกับการบริหารงานพัฒนาเมือง รวมทั้งกรุงเทพมหานครและพื้นที่เฉพาะที่มีอยู่ในเขตชนบท
- องค์กรว่าด้วยการบริหารงานพัฒนาชนบท จะเป็นผู้รับผิดชอบเกี่ยวกับการบริหารงานพัฒนาชนบททั้งหมด

(3) ปฏิรูประบบบริหารและพัฒนางานองค์กรภาคต่างประเทศโดยจะจัดให้มีองค์กรรับผิดชอบในการจัดระบบและคัดเลือกโครงการที่ใช้ทรัพยากรจากต่างประเทศ และจะให้มีแผนระดมเงินทุนจากต่างประเทศระยะ 3 ปี ซึ่งเป็นแผนหมุนเวียนเพื่อความคล่องตัวในการจัดระบบโครงการที่ใช้ทรัพยากรจากต่างประเทศในรูปของแผนงานที่สอดคล้องกับจุดประสงค์หลักของแผนพัฒนาฯ ฉบับที่ 5

(4) การระดมความร่วมมือจากภาคเอกชน เน้นการประสานงานร่วมมือระหว่างรัฐและเอกชนในการจัดโครงการและแผนงานร่วม เพื่อให้สามารถปฏิบัติได้อย่างจริงจัง ทั้งนี้ จะจัดให้มีองค์กรถาวรที่มีกฎหมายรับรอง ปรับปรุงกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับภาคเอกชน โดยมอบอำนาจและความรับผิดชอบให้สถาบันเอกชนเพิ่มขึ้น

(5) การกระจายการถือครองสินทรัพย์ทางเศรษฐกิจ เน้นการกระจายการถือครองสินทรัพย์ในสถาบันการเงินโดยดำเนินมาตรการเร่งรัดการกระจายหุ้นสถาบันการเงินต่าง ๆ ธุรกิจและอุตสาหกรรมขนาดใหญ่ การลดอัตราค่าธรรมเนียมของการถือครองที่ดิน โดยการปรับปรุงการจัดเก็บภาษีที่ดินในอัตราก้าวหน้า จำกัดขนาดการถือครองที่ดินควบคู่ไปกับการเพิ่มทุนให้แก่ธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร เพื่อการไถ่ถอนที่ดินของเกษตรกรเป็นไปอย่างกว้างขวางยิ่งขึ้น

4. ขนาดวงเงิน แหล่งที่มา และแนวทางการจัดสรรงบประมาณเศรษฐกิจและสังคม

4.1 ขนาดวงเงินและแหล่งที่มา

ในการดำเนินงานตามแผนงานและโครงการพัฒนาต่าง ๆ เพื่อให้บรรลุจุดประสงค์ และเป้าหมายที่กำหนดไว้ นั้น แผนพัฒนา ฉบับที่ 5 ให้กำหนดวงเงินงบประมาณ ไว้เป็นจำนวน 799,340 ล้านบาท โดยแยกเป็นแหล่งเงินจากภายในประเทศ 649,340 ล้านบาท หรือคิดเป็นร้อยละ 81.2 ของงบประมาณทั้งสิ้น และจากแหล่งต่างประเทศจำนวน 150,000 ล้านบาท หรือคิดเป็นร้อยละ 18.8 ของงบประมาณทั้งสิ้น

4.2 แนวทางการจัดสรรงบประมาณ

แนวทางการจัดสรรงบประมาณ ได้กำหนดให้สอดคล้องกับจุดประสงค์และแนวทางการพัฒนาของประเทศในช่วง 5 ปี ข้างหน้าไว้ดังนี้

(1) ให้ความสำคัญอันดับสูงแก่แผนงานโครงการพัฒนาที่สนับสนุนการผลิตเพื่อการส่งออกทั้งด้านการเกษตรและอุตสาหกรรม รวมทั้งการลงทุนของรัฐในเรื่องระบบจำหน่าย เพื่อยกระดับรายได้ของเกษตรกรในชนบท

(2) ให้ความสำคัญแก่การลงทุนในการปรับปรุงบริการขั้นพื้นฐานในการพัฒนาชนบทรวมทั้งการนำวิทยาศาสตร์เทคโนโลยีที่เหมาะสมมาใช้ในการพัฒนาชนบท

(3) เน้นแผนงานโครงการพัฒนาด้านการกระจายบริการทางสังคมทั้งด้านสาธารณสุข โภชนาการ และแผนปฏิรูปการศึกษาให้สอดคล้องกับความต้องการทางเศรษฐกิจและการเพิ่มของประชากร

(4) เน้นแผนงานและโครงการพัฒนาซึ่งสนับสนุนการบูรณะและป้องกันความเสื่อมโทรมในทรัพยากรธรรมชาติโดยเฉพาะที่ดินป่าไม้ แหล่งน้ำ

5. ภาพโครงสร้างเศรษฐกิจสังคมและการมีงานทำในปี 2529 ซึ่งเป็นปีสุดท้ายของแผนพัฒนาฯ ฉบับที่ 5

หากได้มีการกำกับการดำเนินงานให้เป็นไปตามจุดประสงค์ เป้าหมาย และแนวทางการพัฒนาหลัก ๆ ที่กำหนดไว้ในแผนพัฒนาฯ ฉบับที่ 5 และไม่มีเหตุการณ์วิกฤตเกิดขึ้นในโลก หรือภายในประเทศอย่างคาดไม่ถึงแล้ว เป็นที่คาดได้ว่าในปี 2529 อันเป็นปีสุดท้ายของแผนฯ นั้นระบบเศรษฐกิจของประเทศไทยจะสามารถปรับตัวให้เข้ากับโลก “ยุคน้ำมันแพง” และกลายเป็นประเทศ “กึ่งอุตสาหกรรม” ที่มีโครงสร้างเศรษฐกิจและการผลิตของประเทศอยู่ในฐานะพึ่งตนเองได้มากยิ่งขึ้น ฐานะเศรษฐกิจการเงินของประเทศจะฟื้นตัวเข้าสู่ระดับที่มีความมั่นคง ความเจริญทางเศรษฐกิจจะไม่กระจุกอยู่เฉพาะในกรุงเทพมหานครและจังหวัดใกล้เคียงเท่านั้น

แต่จะกระจายไปยังภูมิภาคส่วนต่างๆ ของประเทศ ประชาชนยากจนในชนบทซึ่งมีอยู่ถึงหนึ่งในสี่ของประชากรทั้งประเทศจะได้รับการพัฒนาให้อยู่ในระดับที่พออยู่พอกินอยู่ดีกินดีและมีศรีสุขในระยะต่อ ๆ ไป สำหรับเค้าโครงเศรษฐกิจ สังคม และการมีงานทำในปีสุดท้ายของแผนพัฒนาฯ ฉบับที่ 5 นั้นพอสรุปได้ดังต่อไปนี้

5.1 ฐานะทางการเงินกับต่างประเทศจะมีความมั่นคง โดยสัดส่วนของการขาดดุลการค้าต่อผลผลิตรวมของประเทศจะลดลงเหลือร้อยละ 4.5 ในปี 2529 เปรียบเทียบกับร้อยละ 8.2 ในปี 2524 และสัดส่วนของการขาดดุลบัญชีเดินสะพัดต่อผลผลิตรวมของประเทศก็จะลดลงเหลือเพียงร้อยละ 2.4 เปรียบเทียบกับร้อยละ 6.5 ในปี 2524 ซึ่งสัดส่วนการขาดดุลดังกล่าวเป็นสัดส่วนที่เหมาะสมและไม่กระทบกระเทือนต่อเสถียรภาพทางการเงินของประเทศแต่ประการใด

5.2 ลักษณะโครงสร้างการส่งออกและนำเข้า โครงสร้างสินค้าส่งออกจะเปลี่ยนจากที่พึ่งพาสินค้าเกษตรเป็นสำคัญไปเป็นสินค้าอุตสาหกรรมแทนโดยสัดส่วนสินค้าอุตสาหกรรมส่งออกจะเพิ่มจากร้อยละ 29 ในปี 2524 เป็นร้อยละ 42 ของมูลค่าสินค้าส่งออกทั้งหมดในปี 2529 ส่วนสินค้าเกษตรส่งออกจะลดบทบาทลงบ้างซึ่งเป็นแนวโน้มที่ดีเนื่องจากสินค้าเกษตรมีความไม่แน่นอนและราคาต่ำกว่าสินค้าอุตสาหกรรม ส่วนในด้านโครงสร้างสินค้านำเข้านั้น แม้ว่าประเทศไทยจะยังต้องพึ่งสินค้าทุนและสินค้าสำเร็จรูปจากต่างประเทศอยู่ แต่จากการที่แผนพัฒนาฯ ฉบับที่ 5 เน้นการพัฒนาทักษะธรรมชาติจากอ่าวไทยมาใช้รวมทั้งการใช้ถ่านลิกไนท์และพลังงานในรูปอื่น ๆ ร่วมกับการประหยัดการใช้พลังงาน จะทำให้ปริมาณการส่งน้ำมันปิโตรเลียมเข้าประเทศลดลงประมาณร้อยละ 3 ต่อปี ซึ่งหมายความว่าประเทศไทยจะสามารถพึ่งพาตัวเองในด้านพลังงานได้มากยิ่งขึ้น

5.3 ลักษณะโครงสร้างการผลิตของประเทศจะเป็นประเทศอุตสาหกรรมมากยิ่งขึ้น โดยสัดส่วนของผลผลิตด้านอุตสาหกรรมต่อผลผลิตรวมของประเทศในปี 2529 จะมีสัดส่วนเกือบเท่ากับสัดส่วนของผลผลิตด้านการเกษตร จึงอาจกล่าวได้ว่าประเทศไทยได้เปลี่ยนจากประเทศเกษตรกรรมเป็นประเทศ “กึ่งอุตสาหกรรม” แล้วและจะกลายเป็นประเทศ “อุตสาหกรรมใหม่” ในระยะต่อไป ซึ่งเป็นโครงสร้างการผลิตที่พึ่งตนเองได้มากยิ่งขึ้นและเป็นผลดีแก่ประเทศและประชาชนทั่วไปทั้งในด้านการเพิ่มผลผลิต เพิ่มการจ้างงาน และเพิ่มรายได้ของประชาชน

5.4 ฐานะทางการคลังของรัฐบาลจะมีความมั่นคงดีขึ้น เมื่อเปรียบเทียบกันในช่วงของแผนพัฒนาฯ ฉบับที่ 4 โดยสัดส่วนการขาดดุลงบประมาณของรัฐบาลต่อผลผลิตรวมของประเทศจะลดลงจากร้อยละ 3.2 ในปี 2524 เหลือเพียงร้อยละ 1.1 ในปี 2529 สัดส่วนของรายรับของรัฐบาลต่อผลผลิตรวมของประเทศจะเพิ่มจากร้อยละ 14.0 ในปี 2524 เป็นร้อยละ 18.0 ในปี

2529 แสดงให้เห็นว่ารัฐบาลจะสามารถพึ่งตนเองได้มากขึ้นจากรายได้ภาษีอากร นอกจากนั้น โครงสร้างภาษีอากรก็จะเปลี่ยนไปในทางที่ดีและเป็นธรรมขึ้นด้วย โดยสัดส่วนของภาษีทางตรงจะเพิ่มจากร้อยละ 20.6 ในปี 2524 เป็นร้อยละ 23.1 ในปี 2529 ส่วนภาษีทางอ้อมซึ่งเป็นภาษีที่ไม่เป็นธรรมต่อประชาชนผู้ยากจนหรือผู้มีรายได้น้อยนั้นจะลดสัดส่วนลงไปบ้าง

5.5 ประชาชนส่วนใหญ่ของประเทศโดยเฉพาะประชาชนในชนบทจะได้รับบริการทางสังคมอย่างทั่วถึงและมีคุณภาพของชีวิตในสังคมสูงขึ้น ดังจะเห็นได้จากผลประโยชน์ที่ประชาชนจะได้รับจากบริการทางสังคมด้านต่าง ๆ เมื่อสิ้นแผนพัฒนาฯ ฉบับที่ 5 ดังต่อไปนี้

(1) ด้านการศึกษา ในปี 2529 อัตราการไม่รู้หนังสือจะลดเหลือร้อยละ 10.5 เปรียบเทียบกับร้อยละ 14.5 ในปี 2524 เด็กทั้งหลายที่มีอายุครบ 6 ปีบริบูรณ์ จะมีโอกาสได้เข้าศึกษาในระดับประถมหนึ่งทุกคน จะมีโรงเรียนระดับประถมศึกษาครบทุกตำบลรวมทั้งจะมีโรงเรียนมัธยมต้นหนึ่งโรงเรียนต่อห้าตำบลใหญ่ นอกจากนั้น ประชาชนที่ไม่ได้รับการศึกษามาก่อนจะได้รับบริการด้านการศึกษานอกโรงเรียนอีกประมาณ 7.5 ล้านคน

(2) ด้านการสาธารณสุข เมื่อสิ้นแผนพัฒนาฯ ฉบับที่ 5 ประชาชนในชนบทจะได้รับบริการทางสาธารณสุขอย่างทั่วถึง โดยจะมีโรงพยาบาลอำเภอครบทุกอำเภอ มีสถานอนามัยระดับตำบลครบทุกตำบล มีอาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้านครบทุกหมู่บ้าน การป่วยด้วยสภาวะการขาดสารอาหารระดับรุนแรงในเด็กแรกเกิดถึง 5 ปี จะได้รับการบำบัดให้หมดสิ้นไป นอกจากนี้ประชาชนในชนบทร้อยละ 95 จะมีน้ำสะอาดเพื่อการอุปโภคและบริโภค

(3) ด้านอาหารและโภชนาการ ปัญหาการขาดโปรตีนแคลอรีและปัญหาโลหิตจางในกลุ่มหญิงมีครรภ์จะได้รับการจัดให้หมดสิ้นไป รวมทั้งปัญหาการขาดโปรตีนแคลอรีระดับ 3 ซึ่งเป็นระดับรุนแรงในกลุ่มทารกและเด็กก่อนวัยเรียนที่มีอยู่ประมาณร้อยละ 2.2 จะได้รับการจัดให้หมดไป นอกจากนี้ปัญหาโรคคอกพอกที่มีอยู่ในจังหวัดภาคเหนือก็จะได้รับการจัดให้หมดไปด้วย

(4) ด้านการกีฬาและการพักผ่อนหย่อนใจ จะมีการสร้างสนามกีฬาและอาคารสำหรับประชาชนในระดับอำเภอเพิ่มขึ้น 175 แห่ง สร้างและปรับปรุงสถานที่พักผ่อนหย่อนใจรวมทั้งสถานที่ทางศาสนาให้สามารถบริการประชาชนได้ทั่วประเทศ

(5) ด้านที่อยู่อาศัย จะมีการสร้างที่อยู่อาศัยใน กทม. และปริมณฑลเพิ่มขึ้นอีก 42,500 หน่วย ทำการปรับปรุงแหล่งเสื่อมโทรมใน กทม. จำนวน 30,000 หน่วย และจะก่อสร้างที่อยู่อาศัยในภูมิภาคเพิ่มขึ้นอีก 7,500 หน่วย

พิมพ์ที่... สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัยรามคำแหง
Ramkhamhaeng University Press.

